

Projekt

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA SZCZECIN
z dnia 2018 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na wzniesienie w Szczecinie pomnika upamiętniającego profesora
Władysława Bartoszewskiego**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 994 i 1000) **Rada Miasta Szczecin uchwala, co następuje:**

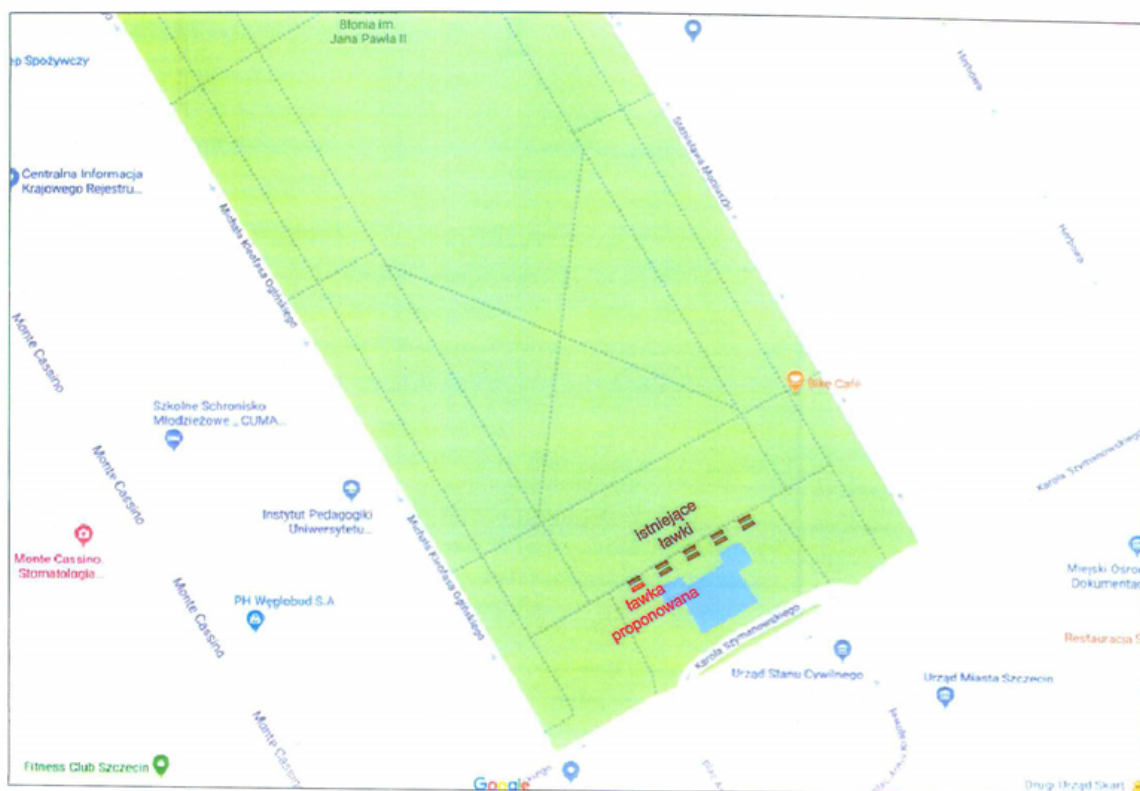
§ 1. Rada Miasta Szczecin wyraża zgodę na wzniesienie w Szczecinie pomnika upamiętniającego profesora Władysława Bartoszewskiego, przy ul. Karola Szymanowskiego, na działce nr 13, obręb ewidencyjny nr 1021, zgodnie z załącznikiem nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Szczecin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr
Rady Miasta Szczecin
z dnia.....2018 r.

Lokalizacja pomnika

Uzasadnienie

Profesor Władysław Bartoszewki był historykiem, mężem stanu, politykiem, działaczem społecznym, dziennikarzem, pisarzem, więźniem niemieckiego obozu koncentracyjnego w Auschwitz, żołnierzem Armii Krajowej i działaczem Polskiego Państwa Podziemnego. W dniu 24 lipca 2006 r. otrzymał Honorowe Obywatelstwo Miasta Szczecina.

Wniosek o upamiętnienie postaci profesora Bartoszewskiego, pomnikiem w formie ławeczki z jego postacią, złożył Komitet Społeczny pn. „Warto być przyzwoitym”. Wnioskodawca przewiduje zorganizowanie konkursu na projekt ławeczki wraz z siedzącą postacią i odsłonięcie pomnika w 2019 r. w dniu urodzin W. Bartoszewskiego 19 lutego lub w dniu nadania mu Honorowego Obywatelstwa Miasta Szczecina, 24 lipca. Całość kompozycji ma zostać wykonana z metali szlachetnych brązu lub mosiądzu, głównie ze środków zebranych przez Komitet ze składek społecznych.

Profesor Bartoszewski był współtwórcą modelu patriotyzmu otwartego, pozbawionego nienawiści i ksenofobii. Stał się moralnym punktem odniesienia dla całego pokolenia ludzi „Solidarności”. Wniósł ogromny wkład w budowanie polsko-niemieckiego pojednania i porozumienia, będącego fundamentem lojalnej współpracy i wspólnego myślenia o przyszłości. Jest postacią szczególnie wartą upamiętnienia w mieście Szczecinie, które aspiruje do roli metropolii w transgranicznym rejonie Basenu Morza Bałtyckiego *Pomerania*.

Życiorys

Profesor Władysław Bartoszewski urodził się 19 lutego 1922 r. w Warszawie. We wrześniu 1939 r. czynnie uczestniczył w cywilnej obronie Warszawy. Od 22 września 1940 r. był więźniem obozu Auschwitz – Birkenau. Z obozu został zwolniony w 1941 r. Po opuszczeniu obozu nawiązał kontakt ze Związkiem Walki Zbrojnej. W 1942 r. został żołnierzem Armii Krajowej. W 1942 r. zaangażował się w działalność Tymczasowego Komitetu Pomocy Żydom „Żegota”. Od 1 sierpnia 1944 r. uczestniczył w Powstaniu Warszawskim. Po upadku Powstania kontynuował działalność konspiracyjną w Biurze Informacji i Propagandy Komendy Głównej Armii Krajowej w Krakowie. W 1945 r. powrócił do Warszawy, gdzie rozpoczął służbę w pionie informacyjno – propagandowym organizacji „Nie”. Jesienią 1945 r. podjął współpracę z Główną Komisją Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce, przekształconą następnie w Główną Komisję Badania Zbrodni Hitlerowskich, przy Prezydium Rady Ministrów w zakresie danych dotyczących sytuacji w obozach koncentracyjnych, więzieniach i zagładzie Żydów, w czym bardzo pomocne okazały się informacje o zbrodniach hitlerowskich zebrane przez niego w okresie okupacji. Od 1946 r. był członkiem PSL. W związku ze swoją działalnością opozycyjną został uwięziony i 10 kwietnia 1948 r. zwolniony by ponownie w grudniu 1948 r. zostać aresztowanym. Ze względu na zły stan zdrowia został zwolniony w sierpniu 1954 r. na roczną przerwę w odbywaniu kary a w 1955 r. został uznany za niesłusznie skazanego. W 1963 r. został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski za pomoc udzielaną Żydom w trakcie wojny. W latach 1969 - 1973 był prezesem Towarzystwa Przyjaciół Książki, a w grudniu 1969 został wybrany do Zarządu Polskiego PEN Clubu. W latach 1972 - 1983 pełnił funkcję sekretarza generalnego Polskiego PEN Clubu. W latach 1973-1982 i 1984-1985 prowadził wykłady historii najnowszej (ze szczególnym uwzględnieniem wojny i okupacji) w Katedrze Historii Nowożytnej Polski na Wydziale Nauk Humanistycznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. W latach 1983-1984 i 1986-1988 gościł z wykładami w Instytucie Nauk Politycznych Wydziału Nauk Społecznych Ludwig-Maximilian Universität w Monachium (także w Instytucie Nauki o Mediach w latach 1989-1990), gdzie Rząd Bawarii przyznał mu tytuł naukowy profesora. W latach 1984-1986 wykładał na Wydziale Historii i Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Eichstätt w RFN. W 1984 r. otrzymał doktorat honoris causa Hebrew College w Baltimore (USA) oraz dyplom uznania American Jewish Committee w Nowym Jorku. W 1974 r. zaangażował się w działalność zmierzającą do ułaskawienia skazanych członków organizacji "Ruch". W styczniu 1976 r. był jednym z pierwszych sygnatariuszy listu intelektualistów protestujących przeciwko zmianom w Konstytucji PRL. 21 sierpnia 1980 r. podpisał list intelektualistów do strajkujących robotników. W latach 1980-1981 był członkiem NSZZ "Solidarność". Po wprowadzeniu stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. został internowany. Z internowania został zwolniony 28 kwietnia 1982 r. dzięki wsparciu udzielonemu przez krajowe i

zagraniczne środowiska intelektualistów. Od września 1990 r. marca 1995 r. pełnił funkcję ambasadora RP w Austrii. W 1995 r. piastował Urząd Ministra Spraw Zagranicznych. Ponownie sprawował urząd szefa dyplomacji w latach 2000-2001. W latach 1997-2001 był senatorem IV kadencji, członkiem Senackiej Komisji Praw Człowieka i Praworządności. Od czerwca 2001 r. był Przewodniczącym Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Był także przewodniczącym Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej.

Profesor Władysław Bartoszewski był autorem ok. 40 książek i ponad 1200 artykułów, głównie na temat okupacji niemieckiej, wśród nich takich jak: *Ten jest z Ojczyzny mojej*, *Polacy z pomocą Żydom 1939-1945*, (oprac. wspólnie z Zofią Lewinówną), *Warszawski pierścień śmierci 1939-1944*, *1859 dni Warszawy*, *Dni walczącej stolicy*, *Kronika Powstania Warszawskiego*, *Warto być przyzwoitym*. Wiele z jego prac zostało przetłumaczonych na języki obce (w tym angielski i niemiecki).

Został odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, Orderem Orła Białego, Wielkim Krzyżem Zasługi z Gwiazdą Orderu Zasługi RFN (za pracę na rzecz pojednania między Polakami, Niemcami i Żydami), Wielkim Krzyżem (GCLJ) Zakonu Rycerskiego i Szpitalnego św. Łazarza z Jerozolimy, austriackim Krzyżem Honorowym za Naukę i Sztukę I klasy oraz wieloma innymi odznaczeniami. 15 lipca 1991 nadano mu dyplom honorowego obywatela Państwa Izrael. Laureat wielu nagród literackich. Doktor honoris causa czterech uniwersytetów (m.in. Warszawskiego (22 listopada 2002) i Gdańskiego (29 września 2005).]

Profesor Władysław Bartoszewski zmarł 24 kwietnia 2015 r. w Warszawie.

(Życiorys W. Bartoszewskiego oprac. wg BIP Szczecin, link:

http://bip.um.szczecin.pl/chapter_11861.asp?soid=6C3A195529ED40D7A27EAC521B8FB113)

Usytuowanie pomnika przewidziane jest na terenie parkowym Jasnych Błoni, wpisanym do rejestru zabytków. Z uwagi na swoją kameralną formę rzeźby parkowej, lokalizacja pomnika nie narusza wartości zabytkowej historycznego układu przestrzennego i jest zgodna z celami ochrony konserwatorskiej.